

onder Filips II verscherpten nog de toestand, en het is slechts op het einde van de eeuw dat het economisch leven een opgang kende.

De eerste helft van de XVIIIe eeuw bracht een zware crisis. Overal werden onze afzetgebieden gesloten. En ten gevolge van het Barrière-Tractaat konden onze naburen ongestoord hun eigen waren bij ons invoeren, zonder dat de Oostenrijkse regering de douanerechten mocht veranderen. De bevolking van de steden verminderde op gevoelige wijze en op den buiten heerste zwarte armoede.

Wat aan de XVIIe eeuw de naam „ongelukseeuw” gaf waren de voortdurende oorlogen. Deze hebben echter betrekkelijk weinig kwaad aangericht. Dit veranderde met de oorlog van de Grote Coalitie (1689-1697) en met de Spaanse Successieoorlog (1702-1713). Hier begon werkelijk de ongeluksperiode.

Ten andere, de schilderschool die in de XVIIe eeuw te Antwerpen bleef voortbestaan, werd verlaten. Jordaens en Van Dyck, is een verval van de kunsten vervallen was op economisch werd.

K. LOPPENS, *Geschiedenis van Nieuwpoort*, Uitgave Kust-laboratorium, Zeelaan 33, Koksijde, 1953, 99 blz.

Onlangs verscheen van de hand van de heer K. Loppens, geschiedschrijver en geoloog van de Vlaamse westkust, een merkwaardig boekje over de geschiedenis van de oude stad Nieuwpoort. Sedert de vroeger in het Frans verschenen werkjes van A. Meyne (1876) en van C. Wybo (1904) over hetzelfde onderwerp, is dit boekje het eerste in zijn soort in het Nederlands. Men kan zich afvragen hoe het mogelijk is geweest, dat men voor een stad als Nieuwpoort, zo lang heeft moeten wachten om tot dergelijke uitgave te geraken. Karel Loppens in zijn nieuw werkje is verre van volledig, maar op volledigheid maakt hij ook geen aanspraak. Hij schrijft vlot en onderhoudend, soms in een archaïsche taal, en nog steeds in de oude spelling. Achtereenvolgens behandelt schrijver de geologische factor, de oorsprong van de stad, de oude en nieuwe dijken, sluizen en vaarten, de visserij en de vuurtorens, de kerkelijke en burgerlijke gebouwen, de politieke gebeurtenissen, de folklore en de rechtsgebruiken en het huidige Nieuwpoort. Hij schrijft met liefde over zijn geboortestreek en dit maakt zijn boekje aantrekkelijk. Zijn geschiedenis van Nieuwpoort is wel is waar zeer vulgariserend, maar hierdoor juist is ze geschikt, zowel voor de toerist, die Nieuwpoort bezoekt, als voor de Nieuwpoortse student, die op

school het verleden van zijn stad instudeert. Zelfs voor de historicus, die een initiatie in de geschiedenis van de oude IJzerhaven zoekt, is ze nuttig.

Dat er in het boekje van K. Loppens ook enkele tekortkomingen zijn, dat zal zeker niemand de schrijver euvel duiden. Zo spijt het ons te moeten vaststellen, dat K. Loppens halsstarrig blijft houden aan zijn eigen interpretatie van de naam Nieuwpoort, waaronder hij niet „nieuwe stad”, maar wel „nieuwe haven” meent te moeten begrijpen. Daarom schrijft hij ook steeds Nieupoort (Nieuport). Alleen reeds de inhoud van de keure van 1163 toont aan, dat Nieuwpoort een „novum oppidum”, een „novus burgus”, een „novus portus”, dus een grafelijke nieuwe en domaniale stad is geweest. Verder kunnen we niet instemmen met de gebrekkige vertaling, die de schrijver van de keure van 1163 heeft gegeven. Dit neemt nochtans niet weg, dat het boekje van K. Loppens goede vulgarisatie is. Het oude Nieuwpoort met zijn groots verleden en zijn rijk archief, met zijn talrijke herinneringen aan de IJzerslag en de eerste Wereldoorlog en met zijn toeristische aantrekkelijkheden wacht nog steeds op goede geschiedschrijvers. Karel Loppens is een van de weinigen, die zich sedert jaren voor deze zaak hebben ingespannen. Zijn boekje moge dan ook vruchten afwerpen en nieuwe belangstelling voor de geschiedenis en de heimatkunde van Nieuwpoort doen ontstaan!

Handl. Soc. d'Em., dl. XC1, a° 1954, pp. 83-84. R. DEGRYSE.
L. VANHEULE, *Ichtegem en de Villa Koekelare*, Ichtegem,
G. Martens, in-16°, 117 blz. + kaart.

Ichtegem behoorde met Aartrijke, Bovekerke, Eernegem en Koekelare tot de *Villa Cokenlare*. Het is dan ook begrijpelijk dat deze dorpsgeschiedenis tot een geschiedenis van de Villa als geheel is uitgegroeid.

De oudste bronnen zijn schaars en de vermoedens dan ook talrijker dan de zekerheden. Toch meent schrijver op grond van de plaatsnaamkunde en in het kader der Merovingische geschiedenis te mogen aanvaarden dat de nederzetting Ichtegem omstreeks de VIIe eeuw zou bestaan hebben. Ook in deze eeuw zou de onder stuwing van de H. Eligius aangevatte en dank zij de medewerking van de St Bertijns abdij van St Omaars en vooral de St Amandsabdij van Elnon, doorgevoerde definitieve evangelisatie van deze streek moeten gdateerd worden. Dat is aannemelijk.

Met de geschiedenis van de *Villa Cokenlare* krijgen we in hoofdstuk III vaster grond onder de voeten. Hierin wordt de „oudste ontginning van de streek behandeld : de schenking

